

เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ ตั้งใจฟังธรรมนะ วันนี้วันเฉลิมของ ร.๑๐ วันเฉลิมพระชนมพรรษาปีแรก เวลาวันที่ ๕ ธันวาคม วันเฉลิมฯ ของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ท่านได้วางบาทฐานไว้ให้ประเทศชาติมั่นคง ให้ประเทศชาติมีความสงบ นี่เราระลึกถึงคุณของท่าน ท่านเสด็จสวรรคตแล้ว แต่ท่านก็ได้สร้างคุณงามความดีไว้ให้เรา

การสร้างคุณงามความดี คนเรามันจะดี ดีเพราะคุณงามความดี คุณงามความดีจะระลึกถึงกัน ระลึกถึงบุญคุณของท่าน ท่านได้เสียสละของท่านทั้งชีวิตของท่านเพื่อความมั่นคงของชาติไทย

วันนี้วันเฉลิมฯ ของรัชกาลที่ ๑๐ ก่อนที่ท่านจะได้ครองราชย์ มันมีแต่ข่าวลือข่าวร้ายรอบแปดไปเลย แต่เวลาท่านครองราชย์แล้วประเทศชาติสงบร่มเย็นใหม่ มันก็สงบร่มเย็นใจ ใจข่าวลือๆ เราไปฟังแต่ข่าวลือกันใจ แล้วเราก็วิตกวิจารณ์ไปนะ มันมีแต่ความวิตกกังวลไปทั้งนั้นนะ

แต่ถ้ามันถึงเวลาเป็นความจริงแล้ว ความจริงแล้ว เวลาเรื่อนะ มันต้องอาศัยน้ำ ถ้ามีคลอง มีแม่น้ำ การขนส่งการคมนาคมทางเรือ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเป็นกษัตริย์ ประชาชนก็เหมือนน้ำ กษัตริย์ก็ต้องเหมือนเรือ ฟังพาท้ายกันๆ

เดี๋ยวนี้โลกมันเจริญ พอโลกเจริญ คนมีการศึกษา พอมีการศึกษา เพราะมีการศึกษาถึงมีความคิด พอมีความคิด ความคิดใครๆ มันก็คิดได้ เราเห็นหน้ากัน แต่เราไม่รู้ความคิดของคน เวลาคิด คิดอยู่ในหัวใจนี้ เวลาคิดในหัวใจ คิดในหัวใจนี้เป็นเรื่องพระพุทธรูปศาสนา นะ แต่ทางวิทยาศาสตร์คิดโดยสมองนะ คิดโดยสมอง หัวใจมันคิดไม่ได้ หัวใจมันสูบฉีดเลือดเท่านั้นนะ สิ่งที่คิดได้ก็คือสมอง สมองมันมีคลื่นไฟฟ้าให้เรารู้สึกนึกคิดได้ นี่เป็นเรื่องโลกๆ ทั้งนั้นเลย

แต่เป็นเรื่องของธรรมๆ นะ เรื่องของธรรมมันคิดที่หัวใจ คิดจากจิตๆ คิดจากสมอง สัญญาทั้งนั้นนะ แต่คิดจากจิต คิดมาได้อย่างไร ถ้าคิดจากจิต ด้วยอำนาจวาสนา ด้วยพันธุกรรมของจิต ใครสร้างคุณงามความดีมา มันคิดแต่เรื่องดีๆ ไง คนที่มีอำนาจวาสนาคิดแต่เรื่องดีๆ คิดแต่เรื่องเลวร้ายไม่ได้ คนที่เขาสร้างแต่บาปแต่กรรมมา คิดแต่เอาวัดเอาเบรียบเขา คิดแต่เรื่องร้ายๆ คิดดีไม่ได้ มันคิดมาจากไหนละ คิดจากสมองหรือ ถ้าคิดจากสมองก็เอาคลื่นไฟฟ้าไปบังคับมันสิ ให้คนคิดแต่ดีๆ ให้คนเป็นคนดีให้ทั้งหมดสิ แต่คนมันเป็นคนดีไม่ได้ๆ เห็นไหม ตัณหาความทะยานอยากไป

นี่พูดถึงพระพุทธศาสนา วันนี้วันเฉลิมฯ ของรัชกาลที่ ๑๐ เราทำบุญกุศล ทำบุญกุศล เพื่ออะไร ทำบุญกุศล บุญนะ เราเกิดมาเราปรารถนาความสุข เกลียดความทุกข์ทั้งนั้นนะ บุญ คือความปรารถนา คือความสมความปรารถนา คือความสุขของเรา ความสุขมันเกิดที่ไหน ความสุขเกิดที่เรา เราก็ปรารถนาแต่ข้าวของเงินทองก็ปรารถนามา คิดว่าสิ่งนั้นจะหามาแล้วได้ ความสุขๆ พอหามาแล้วก็สะสมไว้ แล้วก็ไปนอนเฝ้ามัน เป็นความทุกข์อยู่นั่น ไ้คนที่เขาหาเข้า กินค่าเวลาตกเย็นขึ้นมาเขามีแต่ความสุขของเขา เพราะเขาไม่มีความวิตกกังวลในหัวใจของเขา

ความสุขความทุกข์มันอยู่ที่หัวใจ มันอยู่ที่สติปัญญา ถ้าสติปัญญามันเท่าทันความคิด ของตน นี่คือความสุข เวลาสติปัญญามันอ่อนด้อย นั้นนะความทุกข์ ความทุกข์เพราะอะไร เพราะตัณหาความทะยานอยาก เรื่องของกิเลส เรื่องของอารมณ์ ของสัญชาตญาณมันกดถ่วง มันไหลไปตามแต่ตัณหาความทะยานอยาก เราต้องมีสติปัญญา เห็นใหม่

คนร่ำรวยมหาศาลเขาก็ใช้จ่ายแค่ปัจจัย ๔ เท่านั้นนะ สิ่งที่เขาหา หามาก็เพื่อชาติเพื่อ ตระกูล ถ้าชาติตระกูลที่เป็นคนดี อนาคตบดินทิกเศรษฐี ถ้าเศรษฐีเขามีโรงงานอยู่หน้าบ้านไง เขา คอยดูแลคนทุกข์คนจนเพื่อบุญอำนาจวาสนาของเขา นั่นถ้าเขามีจิตนิสัยเป็นคนดี เขาได้ ทรัพย์สมบัติของเขามันก็เป็นประโยชน์ แล้วถ้ามันไม่มีทรัพย์สมบัติ เขาไม่มีสติปัญญาขึ้นมา ได้มาแล้วมันก็มีแต่วิตกกังวล เวลาเราปากกัดตีนถีบ เราหาอยู่หากินของเรา ถ้าเรามีสติปัญญา นะ ไซ้ มันทุกข์ มันทุกข์ทั้งนั้นนะ ทุกข์มันเป็นอริยสัจ ทุกข์มันเป็นสัจจะ ทุกข์มันเป็นความจริง แล้วมันความจริงๆ เหมือนกันไ้

ดูสิ เวลาบอกว่าครูบาอาจารย์ของท่านมีบุญกุศลของท่าน ท่านอุดมสมบูรณ์ของท่าน กว่าที่จะอุดมสมบูรณ์นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาทำทุกรกิริยาอยู่ ๖ ปี มันอุดม สมบูรณ์ไปไหน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเวลาท่านประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ ของท่าน ท่านอยู่ในป่า ในเขา ใครไปเห็นท่าน

หลวงตาท่านพูดเองนะ “๙ ปีของเราในป่า ใครไม่เคยรู้เคยเห็นกับเราหรอก เราจะเป็นอย่างนี้ จะตายอยู่นะมีใครมาเห็นกับเรา เวลาเราออกมาช่วยโลกแล้วใครก็ว่า อู๊ย! หลวงตามีบุญๆ”

มันอยู่ที่การกระทำไ้ มันต้องอยู่ที่เราต้องมีสติมีปัญญาฝึกฝนของเรามาไ้ ถ้ามันฝึกฝน ขึ้นมา หัวใจของเรา เวลาอยู่ในป่าในเขา ถ้ามันได้สิ่งใดก็ตามนั้นนะ มันมีก็คือมี ไม่มีก็คือไม่มี เราจุดธูปไปบิณฑบาตไม่ได้อะไรเลยก็มี ไม่ได้อะไรเลย บาตรเปล่าๆ บาตรเปล่าๆ ก็ไม่ต้องฉัน มันจะวิตกกังวลอะไร มันสบาย วันนี้ไม่ต้องล้างบาตร มันคิดบวก มันไม่มาวิตกกังวลหรอก

นี่ไ้ เราจะบอกว่า ก็บอกว่าคนที่มันมีศรีสุขเขาถึงมีความสุขของเขา เราคนทุกข์คนจนแล้ว เรามีแต่ความทุกข์ความยากของเรา

คนมันมีศรีสุข เวลาพระเรานะ เขาเรียกว่าทำภักติก เวลาฉันนี่ก็เป็นภัก งานอันหนึ่งไง เวลาฉันนี่ก็งานนะ เราทำหน้าที่การงานของเรา เราปากกัดตีนถีบ เราว่าเป็นงานทุกชิ้นงานยาก เวลาเราเคี้ยวถึงอาหารที่มันเผ็ด เคี้ยวถึงอาหารที่มันร้อน เราเคี้ยวได้ไหม เรายับคายทิ้งเลยนะ นี่ก็เป็นงานนะ แต่คนทุกข์คนจน เวลาเรามีสิ่งใดที่มันอุดมสมบูรณ์ในชีวิต มีความสุขนะๆ นะ มันก็เป็นงานอันหนึ่ง มันเป็นงานการขบเคี้ยว ขบเคี้ยวเพื่อกลืนอาหารเข้าไปในร่างกาย นี่ถ้ามัน ภักติก ภักติกก็เป็นกิจกรรมอันหนึ่ง มันก็เป็นงานอันหนึ่งไง แต่งานอันหนึ่งเราชอบ งานอันหนึ่ง เราปฏิเสธ งานอันหนึ่งเราไม่ต้องการไง แต่คนเขามีสติมีปัญญาของเขาเนะ เขาชวนชวายทำหน้าที่การงานของเขาด้วยความสมบูรณ์ของเขา ถ้าความสมบูรณ์ของเขาเนะ

ครอบครัวได้รู้จักตัณญุตเวที รู้จักการซ่อมบำรุงรักษาทรัพย์สมบัติเครื่องใช้ไม่สอยในบ้านเรือนนั้น ตระกูลนั้นจะไม่ตกต่ำเลย ตระกูลไหนใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย ครอบครัวนั้นจะมีปัญหาแน่นอนอนาคต เพราะมันไม่มีสติปัญญารักษาไง ถ้ามีสติปัญญา รักษาอย่างนี้ นี่พูดถึงว่าเวลาเป็นธรรมๆ ใจ

ฉะนั้น เวลาทำบุญกุศลแล้วทำบุญกุศลอย่างนี้ เราทำบุญกุศลแล้วเกิดสภาคกรรม เกิดกรรมร่วมใจ เกิดมาเป็นผู้เป็นที่ดีใจ เกิดมาในสมัยรัชกาลที่ ๙ แล้วก็ปัจจุบันนี้รัชกาลที่ ๑๐ ถ้าได้ผู้นำที่ดีดูแลนโยบายที่ดี นโยบายๆ นโยบายที่ดี กระแสโลก กระแสลม คุณนโยบายให้ดี ให้ประชาชนมีสิทธิเสมอภาค ความเสมอภาคก็เสมอภาคด้วยนโยบายอันนั้น

แต่มันเสมอภาคไปไม่ได้ มันเสมอภาคไปไม่ได้เพราะคนเรามีความคิดแตกต่างกัน คนเรา มีความปรารถนาแตกต่างกัน ความเสมอภาคๆ ให้แข่งขันกันโดยธรรม แต่ถ้าใครมีสติปัญญา มีความชำนาญอย่างนั้น เขาว่านั้นเป็นความเสมอภาคของเขา เราไม่มีโอกาสอย่างนั้น เราว่าเรา เป็นผู้ด้อย ไม่มีโอกาส ถ้ามีโอกาสอย่างนั้น นี่มันเรื่องของจิตนิสัย ถ้าเรื่องของจิตนิสัย ความเสมอภาคอย่างนั้น นี่สภาคกรรมๆ เราทำบุญกุศลแล้วเราเกิดร่วมๆ ใจ เพราะเกิดร่วม หมายความว่า เกิดมาในสังคม ขอให้สังคมอย่าเอาวัดเอาเปรียบกันจนเกินไป เรายองในสังคม สุดท้ายแล้วเราก็ทุกข์ร้อนนะ ไปมองสังคมโลกสิ

ตอนที่เราบวชใหม่ๆ เขมรแตก เราอยู่ทางภาคอีสาน เวลาเขมรแตกนะ ใ้อโฮ! น่าสงสารมาก เวลาเขมรแตกนะ แล้วดูชาติอื่นๆ ที่เขามีปัญหาอันสิ เขาหลังไหลออก เขาหลังไหลออก นั้นนะ เรายองของเราแล้ว ถ้ามีสติปัญญาอย่างนี้ ธรรมะไม่ได้บอกให้งอมืองอเท้าเนะ ธรรมะบอกให้ขยันหมั่นเพียร มนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ทุกคนต้องมีความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะของเรา ถ้ามีความเพียร ฉะนั้น มีความเพียรแล้วต้องมีสติมีปัญญาด้วย อย่างนี้ มันไม่แผดเผาไง มีความเพียรแล้วก็ทำงานของเรา ทำงานของเรา เรามีหน้าที่การงานของเรา แต่ไม่ให้อีกเลสมันแผดเผาใจ

งานก็เป็นงานอันหนึ่งแล้วนะ ความวิตกกังวลในใจ ความทุกข์ร้อนในใจมันแผดมันเผา มันทุกข์มันร้อน หน้าที่การงานนี้ไม่ใช่กิเลส ความขยันหมั่นเพียรไม่ใช่กิเลส กิเลสคือตัณหา ความทะยานอยากที่มันคิดที่มันแผดเผา ถ้ามันมีอารมณ์อย่างนั้นมันแผดเผาๆ เห็นไหม เราทุกข์เราร้อน ๒ ชั้น ๓ ชั้นในใจใจ

แต่ถ้าตัณหาความทะยานอยากอันนั้นเราวางอันนั้น หน้าที่การงานของเรา เราก็ทำหน้าที่ การงานของเราด้วยสติด้วยปัญญาของเรา ความเสมอภาคมันเสมอภาคอย่างนี้ไง แล้วถ้ามี อำนาจวาสนา สภาคกรรม มันมีโอกาสขึ้นมา ทำสิ่งใดประสบความสำเร็จๆ ถ้าไม่ประสบความสำเร็จ เราก็มาวิจัยว่าทำไมมันไม่ประสบความสำเร็จ มันขาดตกบกพร่องสิ่งใด

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาท่านจะปรินิพพาน คำสุดท้ายขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้ประมาทไง ท่านไม่ให้ประมาทกับชีวิต ไม่ประมาทกับการกระทำของเรา เราไม่ประมาท ส่วนใหญ่ที่มันผิดมันพลาดขึ้นมาเพราะด้วยความประมาท ด้วยความพลั้งเผลอ ด้วยความมั่งง่าย ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ทั้งนั้นนะ แต่ถ้ามันเป็นอย่างนั้นไปแล้วนะ นั่นมันก็เป็นอดีตไปแล้ว สิ่งใดที่เป็นอดีตไปแล้ว พอดีเป็นอดีตมันก็สอนเราใจ นี้ไง พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้วไม่ให้เชื่อ พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้วไม่รอบคอบ ถ้าเรา รอบคอบของเรา

เราทำของเราเป็นสมบัติของเราละ เวลาทำของเรา เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ปัจจัยตั้ง สันติปฏิญญา มันเกิดที่หัวใจนี้ทั้งนั้น ถ้าสติปัญญามันพร้อมนะ โลงหมดเลย โลงหมดเลย หมายความว่า ทุกอย่างพอหมด ปัจจัย ๔ เหลือเพื่อ ที่มันไม่พอ ไม่พอเพราะมันวิตกกังวลทั้งนั้นนะ ไม่พอๆ มันจะไปเอาอนาคตมาก่อนใจ

นี่ไง เวลาภูนี้ยืมเงินเอาเงินในอนาคตมาใช้ เอาเงินในอนาคตมาใช้แล้วก็หามาใช้มันๆ แต่ถ้าเรารู้จักประหยัดรู้จักมัธยัสถ์ ถ้ารู้จักประหยัดมัธยัสถ์นะ เราไม่เห่อเหิมทะเยอทะยานไป กับเขา

แต่เรามีสติมีปัญญา ถ้ามีสิ่งใดที่มันเป็นประโยชน์ สิ่งทีวันนี้โยมมาทำบุญๆ สิ่งทีหามา นี้เอามาจากไหน ก็น้ำพักน้ำแรงของโยมทั้งนั้นนะ น้ำพักน้ำแรง ปฏิภาณไหวพริบได้มาแล้ว สิ่งทีจะทำบุญกุศลในพระพุทธศาสนาคือการเสียสละทาน การเสียสละทาน ใครเป็นคนคิดละ เพราะ มโนกรรม เกิดเจตนา เกิดความต้องการอยากจะทำ สิ่งนี้มันเป็นวัตถุข้าวของใช้ใหม่ สิ่งทีวัตถุ ข้าวของเก็บไว้ ปัจจัย ๔ ก็ได้ใช้ในชีวิตประจำวันใช้ใหม่

แต่หัวใจๆ พอเจตนามันเสียสละไป เวลาความคิดความทุกข์ความบีบคั้นในหัวใจมันก็เป็น อารมณ์เหมือนกันนี่แหละ เหมือนกับที่เจตนาอันนี้ นี่มันฝึกหัดๆ ทานมันมีอุบายหลายชั้นเลย ทานนี้อุบายเพื่อความสงบร่มเย็นในสังคม เพื่อความเสมอภาคกัน ใครที่มีมากกว่าก็เสียสละ เพื่อน้อยกว่า มันเป็นการเสียสละต่อกัน แล้วสิ่งที่เป็นหัวใจของมันคือเจตนา คือความรู้สึกรู้สึกนึก คิดอันนั้นนะ ความรู้สึกนึกคิดในใจนี้ ปฏิสนธิจิตๆ เพราะปฏิสนธิจิตมันโง่ มันถึงให้ความ ปรรตนามันครอบงำ ความปรรตนาอันนั้นมันก็บีบคั้น ความปรรตนามันก็ชักนำไป

แต่ถ้ามีสติปัญญา เราก็ปรรตนาทำความดี ความดีก็คือความดีไง ความดีก็จบไป แต่ ความปรรตนา “ทำดีแล้วใครๆ ก็ไม่เห็นเรามีความดีเลย ทำดีแล้วไม่มีใครคิดว่าเราดีเลย”...ก็ เอ็งเพิ่งทำ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย พระเวสสันดร เสียสละมาทุกชาติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียสละมาทุกภพทุกชาติ เสียสละมา เอาชีวิตเสียสละมาเลย เพราะความเสียสละอย่างนั้นมันเกิดอำนาจวาสนา เกิดบารมีในหัวใจ อันนั้น มันมีวิเศษวิเศษ มันแก่กล้า ใครจะยกย่องสรรเสริญในทางที่ผิด ท่านไม่ไปกับเขา ท่าน เสียสละของท่านมาขนาดนั้น เวลาทำขึ้นมามันถึงมีอำนาจวาสนาบารมี

ของเรา เราก็ทำของเราไป เราทำของเราไปเพราะอะไร เพราะเราเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์ เป็นสัตว์ประเสริฐ ในบรรดาสัตว์สองเท้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประเสริฐที่สุด ประเสริฐเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สัรรอกได้คายกิเลสต้นหาความทะยาน ออยากไปแล้ว

ของเรา เราเกิดเป็นมนุษย์ แต่กิเลสต้นหาความทะยานอยาก เพราะอวิชชาไม่รู้มันพาให้ เราเกิด เราเกิดแล้วเราพึ่งตัวเองไม่ได้ เราคิดโดยวิทยาศาสตร์ คิดโดยความเห็นของเราทุกข์ อย่างนี้ ยิ่งคิดยิ่งทุกข์

พลังงานความร้อน ยิ่งคิดเท่าไรความร้อนมันเพิ่มขึ้น เขาต้องมีระบาย ระบายความร้อนๆ ไง ถ้าระบายความร้อน ต้องหยุดคิด ความหยุดคิดขึ้นมา เราก็มาหัดภาวนาของเรานี่ไง ถ้าเรา หัดภาวนาของเรา หายใจเข้านี่พุท หายใจออกนี่โก ใช้ปัญญาอบรมสมาธิไป บรรเทา ความ ร้อนในหัวใจนี้ ถ้าบรรเทาความร้อนในหัวใจนี้ เราจะเห็นความมหัศจรรย์ในพระพุทธศาสนา ใน พระพุทธศาสนา ปฏิสนธิจิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ การสร้างอำนาจวาสนาบารมีมาอย่าง นี้ เวลาสร้างอำนาจวาสนาบารมี บุญมันเก็บไว้ที่ไหน เงินฝากไว้ในธนาคาร บุญนี้ไปเก็บไว้ที่ ไหน ใครมีตู้เซฟเก็บบุญบ้าง แล้วบาปไปเก็บไว้ที่ไหน

นี่ไง เวลาเจตนาที่มันเสียสละ มันเข้าไปในหัวใจนั้นแหละ ใครเคยสละทานไว้ที่ใด เวลา คิดขึ้นมามันจะคิดได้ทันทีเลย นี่ทิพย์สมบัติๆ เวลาเกิดเป็นเทวดา เป็นอาหารทิพย์ เป็น

วิญญาณอาหาร เวลามันพัฒนาหัวใจพัฒนาอย่างนี้ แต่ด้วยกำลังของกิเลสมันมากกว่าใจ
“ทำบุญแล้วไม่ได้บุญ ทำแล้วมีแต่ความทุกข์ความยาก” นี่ใจ กิเลสมันก็ใหญ่กว่า กิเลสมันก็คิด
อยู่อย่างนั้นนะ แต่ถ้ามาคิดอยู่อย่างนั้น เราถึงพยายามของเราในใจ

ดูสิ เวลาอากาศอบอุ่น อากาศที่มันดี มันโปรดโปรด อากาศที่ดี เวลามันร้อนนัก ร้อน
เกินไป หนาวเกินไป อากาศไม่ดีทั้งนั้นนะ เวลาหัวใจของเรา เวลามันคิดของมัน มันลำเอียงไป
ข้างหนึ่งของมันทั้งนั้นนะ เรามีสติปัญญารักษาอย่างนี้ ทำอย่างนี้ เพื่อประโยชน์อย่างนี้

แล้วทางนี้ วันนี้นั้นเฉลิมพระชนมพรรษาของรัชกาลที่ ๑๐ ท่านเป็นผู้นำ เป็นเรือ ใ้เราเป็น
น้ำ ถ้าน้ำที่ดี น้ำมันไม่มีคลื่น ไม่มีต่างๆ เรือมันก็เดินได้สะดวกใช่ไหม น้ำนั้นก็ดีทั้งหมดนะ

หัวใจของพวกเขา สิ่งใดที่เป็นข่าวเล่าข่าวลือมันแว่นไหว เราเอาความจริงนี้ เอาความจริง
เอาความจริงปัจจุบันนี้ ถ้าเอาความจริงในปัจจุบันนี้ เรากลับมาที่หัวใจ

คน คนเหมือนกัน สิ่งที่เป็นคนเหมือนกัน คนมันก็มีความผิดพลาดเป็นธรรมดา สิ่งที่มีความ
ผิดพลาดไปแล้วมันก็เรื่องที่ผิดพลาด แต่ได้สำนึกใหม่ ได้มีสติใหม่ นี่ก็เหมือนกัน เราก็คิดของ
เราอย่างนี้ เราทำเพื่อประโยชน์กับเราอย่างนี้

เวลาเกิดมา มนุษย์เกิดมาด้วยความพลัดพรากเป็นที่สุด สิ่งที่สุดแล้วจิตนี้มันต้องออกจาก
ร่างนี้ไปแน่นอน เราต้องตายแน่นอน เวลาเราตายแน่นอนแล้ว สิ่งที่เกิดมาในชีวิตนี้เราก็
พยายามทำความมั่นคงในชีวิต เราเป็นห่วงความมั่นคงในชีวิต ความมั่นคงในชีวิต ถ้าเราทำ
ของเรา สิ่งใดถ้าเรามีสติมีปัญญานะ มันแก้ไขได้ทั้งนั้นนะ

เราจะบอกว่า ปัจจัยเครื่องอาศัยในโลกนี้ช่วยเหลือเจือจานกันได้ ถ้าพูดกันด้วยความจริง
แต่ส่วนใหญ่แล้วศักดิ์ศรีๆ เราไม่กล้าพูดอะไรความจริงทั้งนั้นนะ ถ้าพูดด้วยความจริงนะ ถ้าพูด
ด้วยความจริง คนเราช่วยเหลือเจือจานกัน

ตอนนี้เราทำอะไรกันไม่ได้เลย แשר์ลูกโซ่ๆ มันโกหกกันทั้งนั้นนะ มันหลอกมันลวงกันจน
คนระแวงไปหมดเลย เราไม่กล้าทำอะไรทั้งสิ้น เขาจะหลอกเราหรือเปล่า

นี่เวลามาบวชเป็นพระ เวลาบวชเป็นพระขึ้นมาได้นุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์ พระเป็นผู้มีศีล ก็
จะเชื่อถือพระ พระมีศีล พระคงไม่โกหก ไปเจอเข้าจริงๆ พระก็โกหกเหมือนกัน

ใ้มันนั้นเป็นพระของเขา ใ้พระของเขา พระเป็นผู้ประเสริฐในหัวใจนี้ ถ้าเราไปวัดไปวา มีครู
บาอาจารย์ท่านเป็นที่พึ่ง ท่านเป็นที่พึ่ง เวลาเราไม่มีสิ่งใดเป็นที่พึ่ง เราพึ่งธรรมๆ เพื่อเตือนสติ
ของเรา

แต่เวลาจริง ๆ ขึ้นมา หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ เวลาเข้าไปสู่ความรู้สึกของเรา นั้นนะพุทระแท้ พุทระคือธาตุรู้ พุทระคือความรู้สึกนี้ แต่ความรู้สึกนี้มันหายากเกินไป เราเลยเอา ความคิดเป็นความรู้สึกไป เอาอารมณ์เป็นความรู้สึกไป

อารมณ์เป็นความรู้สึกไม่ได้ ความคิดเป็นความรู้สึกไม่ได้ อารมณ์หรือความคิดมันเกิด จากจิต จิตคือธาตุรู้ ธาตุรู้ที่นั่นนะ เวลามันเข้าไปสงบอันนั้นนะ มหัศจรรย์ ๆ ศิล สมาธิ ปัญญา มหัศจรรย์มาก พอเข้าแล้ว อ้อ! อ้อ!

เพราะความสุขในโลกนี้ เรามีเงิน มีการแลกเปลี่ยน เราถึงหาปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัยนี้ มันเป็นอามิสเพื่อความสุขเพื่อความสงบของเราไป แต่เวลาสุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มีไป พอจิต สงบ สุขอื่นใดในโลกนี้ ในโลกนี้ที่เขาเสวยกัน เขาเสพกันว่าสุข ๆ นะ ไม่มีสุขอื่นใดเท่ากับจิต สงบ แล้วจิตมันอยู่ที่ไหน

จิตมันอยู่กลางหัวใจเรานี่ ของที่มันอยู่กลางหัวใจ ถ้ามันทำได้มันมีความสุข ไม่ต้องไปซื้อ ไปหาที่ไหนเลย นี่พุทระ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

ผู้รู้ ตอนนี่ผู้รู้โดยกิเลส รู้โดยค้นหาความทะยานอยาก รู้โดยการครอบงำ กิเลสมัน ครอบงำไว้มันเลยไม่รู้จริงใจ มันก็เลยยังไม่เคยเห็นนะ แต่ถ้าเวลาพุทโธ ๆ จนมันเป็นจริงขึ้นมา นะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี นี่เป็นคำพูดขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สุขอื่นใด ในโลก ในวัฏฏะนี้ไง สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แคจิตสงบนะ

แต่เวลาใช้ปัญญาไปแล้ว ใช้นั้นมันไม่ใช่สงบ อันนั้นมันเป็นการทำงาน เวลาเราใช้วิปัสสนา มันเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เราใคร่ครวญแก้ไขกิเลสค้นหาความทะยานอยาก แต่ต้องใช้สมาธิเป็นพื้นฐานเป็นบาทฐาน มันถึงมีกำลัง มีอุคฆิภาวะเข้าไปทำได้

ไม่มีสมาธิ มันก็เป็นสัญญาที่เราคิดกันอยู่ที่นี่ ใจที่คุ้ยไม้กันอยู่นี้ก็อารมณ์ความรู้สึก ใครมี ปฏิภาณพูดดีหน่อย โอ้ย! น่าเชื่อถือ...ไร้สาระ แต่ความจริง ๆ มันจะเกิดจากความจริง มันเกิด มรรคเกิดผลไป

ฉะนั้นบอกว่า สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มีคือสัมมาสมาธิ แล้วเวลาใช้ปัญญามันไม่สงบ หรือ มันไม่มีความสุขหรือ มันเหนื่อยยากด้วย มันเป็นงาน งานการวิปัสสนา งานการรู้กิเลส แต่ถ้าเวลาผลงานมันเสร็จแล้ว มหัศจรรย์ ออกุปปธรรม

สัพเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา สรรพสิ่งในโลกนี้ในจักรวาลนี้มัน แปรปรวนหมด ไม่มีสิ่งใดคงที่ เว้นไว้แต่อริยผลอริยภูมิไป ออกุปปธรรม ๆ อฐานะที่ไม่มีมีการ เปลี่ยนแปลง มันมีอยู่ในพระพุทธานุภาพ มันอยู่ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา กราบธรรม ๆ กราบธรรมอันนี้ แล้ว

ธรรมอันนี้ใครเป็นผู้แสวงหา มันจะเป็นไปได้ที่ไหน มันก็เป็นไปได้ในหัวใจของบริษัท ๔ ในหัวใจ
ในใจของเราไง ถ้าเราทำได้มันจะเป็นประโยชน์ของเรา เราทำบุญเพื่อเหตุนี้

ทำบุญ วันนี้งานเฉลิมฯ ของรัชกาลที่ ๑๐ ทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศล เพื่อคุณงามความดี
แล้วเวลาคุณงามความดีของเรา ความดีทางโลกเราก็ขยันหมั่นเพียร ถ้าความดีที่เราจะไปอริย
ภูมิ เราก็ต้องฝึกหัดภาวนาของเราเพื่อผลประโยชน์กับใจดวงนี้ เอวัง